

ya, İstanbul 1958, s. 381-398; Şerafeddin Erel, *Dağıstan ve Dağıstanlılar*, İstanbul 1961, s. 114-116, 118; L. Blanch, *Die Saebel des Paradies* (trc. W. Rebhuhn), Hamburg 1965, s. 23; Cemal Gökçe, *Kafkasya ve Osmanlı İmparatorluğu'nun Kafkasya Siyaseti*, İstanbul 1979, s. 117-123, 127-130; Aytek Kundukh, *Kafkasya Müridizmi* (haz. Tarık Cemal Kutlu), İstanbul 1987, s. 30-40; Tarık Cemal Kutlu, *İmam Mansur*, İstanbul 1987; Hayati Bice, *Kafkasya'dan Anadolu'ya Göçler*, Ankara 1991, s. 15-17; J. F. Baddeley, *Rusların Kafkasya'yı İstilas ve Şeyh Şamil* (trc. Sedat Özden), İstanbul 1995, s. 72-79; Zübeyde Güneş Yağcı, *Ferah Ali Paşa'nın Soğucak Muhafızlığı: 1781-1785* (doktora tezi, 1998), Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s. 120-127; Fikret Sarıcaoğlu, *Kendi Kaleminden Bir Padişahın Portresi: Sultan I. Abdülhamid (1774-1789)*, İstanbul 2001, s. 99, 224-225; N. Hanif, *Biographical Encyclopaedia of Sufis: Africa and Europe*, New Delhi 2002, s. 187-189; N. Jorga, *Osmanlı İmparatorluğu Tarihi* (trc. Nilüfer Epçeli), İstanbul 2005, V, 51-52; "Kafkas Mücahidi Şeyh Mansur", *Kafkas Dergisi*, sy. 9, İstanbul 1953, s. 23-24; Vasfi Güsar, "Uşurma-Şeyh Mansur 1722-1794", a.e., sy. 11-12 (1953), s. 4-6; B. Batırhan, "Şeyh Mansur", *Kafkasya*, II/6, Ankara 1965, s. 4-8; II/7 (1965), s. 21-22; Sema İşıktan, "1787-1792 Osmanlı-Rus Harbi Sırasında ve Sonrasında Osmanlı Devleti'nin Dağıstan Hanları ile Münasebetleri", *Kafkas Araştırmaları*, I, İstanbul 1988, s. 37-41; A. Knys, "Uşurma, Manşür", *EP* (İng.), X, 920-922.

MUSTAFA AYDIN

ŞEYH MEHMED EFENDİ

(bk. MİRZAZÂDE
ŞEYH MEHMED EFENDİ).

ŞEYH MURAD TEKKESİ

İstanbul Eyyüp'te
XVII. yüzyıl ortalarında
medrese olarak kurulan
ve 1715'te tekkeye dönüştürülen
tarikât merkezi.

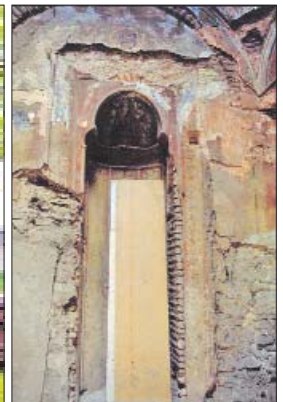
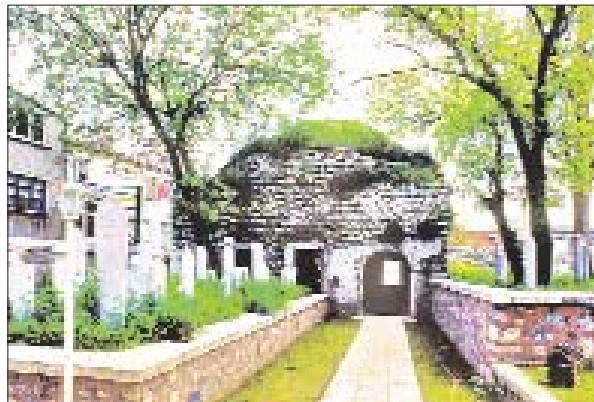
Anadolu Kazaskeri Çankırlı Mustafa Râsih Efendi tarafından XVII. yüzyıl ortalarında medrese olarak tesis edilen yapı 1715'te bâninin oğlu Şeyhülislâm Damadzâde Ahmed Efendi tarafından Nakşibendîliğin Müceddidî kolunu ilk defa İstanbul'da yayan Şeyh Murad Buhârî adına tekkeye çevirmiştir. Murad Buhârî'nin, vefatını (1132/1720) müteakip medresenin mescid-tevhidhâne olarak kullanılan mescid-dershanesine gömülmesiyle bu mekân türbe haline gelmiştir. Arsanın güneydoğu köşesindeki bağımsız mescid-tevhidhânenin Şeyhülislâm Hacı Veliyyüddin Efendi tarafından bunun üzerine inşa edildiği anlaşılmaktadır. Öte yandan medresenin tekkeye tahvilinden sonra harem ve selâmlık

daireleri eklenmiş, talebe hücrelerinden bazılarına kahve ocağı, yemekhane gibi yeni işlevler verilmiş, diğerleri derviş hücreleri şeklinde kullanılmıştır. Daha sonraki yüzyıllarda tekkenin mimari programı genişletilmiş ve yapılar birçok onarım geçirmiştir. IV. Mehmed'in kızı Hatice Sultan'ın kethüdâsi Tersane Emîni Mehmed Efendi 1143'te (1730) tekke için şadırvan ve çeşme inşa ettirmiş, Sadrazam Köse Mustafa Paşa ikinci sadâreti sırasında (1756-1757) mescid-tevhidhâneye minber koydurmuştur. Sadrazam Yirmisekizçelebizâde Mehmed Said Paşa, XVIII. yüzyılın ortalarında Kuşluk (Peştamalçılar) Hamamı'nı yaptırarak tekkeye ilhak etmiştir. Tekkeye eklenen yapılar arasında Şeyhülislâm Veliyyüddin Efendi'nin türbesi de zikredilebilir. Böylece XVIII. yüzyıl sonlarında bir tarikat külliyesine dönüşen Şeyh Murad Tekkesi'nde, Reîsülkurrâ Hâfız Feyzullah Efendi'nin meşihatı sırasında 1272'de (1855-56) türbeye dönüşmüş olan mescid-tevhidhâneye bitişik aynı işleve sahip yeni bir bölüm inşa ettirilmiş, aynı yıllarda selâmlık ve harem bölümleri yenilenmiştir. Arşiv belgeleri tekkenin 1897, 1898 ve 1907 yıllarında Evkaf Nezâreti'nce tamir edildiğini göstermektedir. 1925'te tekkelerin kapatılmasından sonra kaderine terk edilen Şeyh Murad Tekkesi, özellikle çevresinde sanayileşmenin hız kazandığı 1950'lerin ardından gecekonduların işgaline uğramış, yapıların bir kısmı (şadırvan, çeşme, hamam, harem ve selâmlık) tarihe karışmış, diğerleri de harap olmuştur. Vakıflar Genel Müdürlüğü'nce 1980'lerde başlatılan ve yarım kalan onarım daha sonra Hakyol Vakfı tarafından tamamlanmış ve yapı topluluğu çeşitli kültür faaliyetlerine tahsis edilmiştir.

Nakşibendîliğe bağlı olan tekke, post-nişinlerin ilki Murad Buhârî ile sonuncusu Abdülkâdir-i Belhî'nin (ö. 1923) aynı zamanda Bayramî-Melâmîliğine (Hamzavîlik) mensup olmalarından dolayı söz konusu meşrebini temsil edildiği bir merkez olmuştur. Ayrıca tekkenin, Abdülkâdir-i Belhî ile olan yakınlıklarından ötürü son dönem Mevlevîler'i ve Bektaşîler'inin uğrağı haline geldiği ve hemen her hafta zikir halkasının ortasında semâzenlerin semâ ettiği bilinmektedir. Tekke bunun yanında, Murad Buhârî ile Abdülkâdir-i Belhî'nin Orta Asya kökenli olmalarından dolayı bu bölgeden İstanbul'a gelen tarikat ehlinin ziyaret ettiği, barındığı bir tesis vazifesi görmüştür. Âyin günü olarak XIX. yüzyıla ait kaynaklarda farklı kayıtlar (pazar ve cuma) yer almaktadır. Dahiliye Nezâreti'nin 1301 r. (1885) tarihli istatistik cetvelinde tekkede on altı erkekle on dört kadının ikamet ettiği belirtilmiştir. Tekkenin postuna sırasıyla Seyyid Murad Buhârî, Kislî Ali Efendi (ö. 1734), Sırrı Ali Efendi (ö. 1168/1755), Gelibolulu Mustafa Efendi (ö. 1762), Yahyâ Efendi (ö. 1192/1778), Çanaklısarı (Çanakaleli) el-Hac Hâfız Mehmed Efendi (ö. 1784), Mehmed Efendi (ö. 1793), meşihatı 1793'te kaldırılan Hasan Efendi, meşihatı kaldırılan Mehmed Efendi, Hisarlı Hüseyin Efendi (ö. 1821), Hüseyin Efendi'nin damadı Mehmed Esad Efendi (ö. 1844), M. Esad Efendi'nin oğlu Reîsülkurrâ Hâfız Feyzullah Efendi (ö. 1867), Seyyid Süleyman Belhî (ö. 1877) ve Süleyman Belhî'nin oğlu Seyyid Abdülkâdir-i Belhî oturmuştur.

Tekkenin doğuda Davut Ağa caddesi, üzerinde yer alan cümle kapısının sağın-

Şeyh Murad Tekkesi'nin birinci mescid-tevhidhânesi ve mihrabı

da Mehmed Kethüdâ Çeşmesi yer alır. Ahşap selâmlık ve harem bölümleri hariç tekkeyi oluşturan birimlerin duvarları alması (tuğla-taş) örgüye sahiptir. Kubbeler ve tonozlar tuğla örgülü olup kurşunla kaplanmıştır. Arsanın güneydoğu köşesinde bulunan ve tekkenin ilk mescid-tevhidhânesi, ayrıca Mesnevîhâne olarak kullanılan kare planlı (10 × 10 m.) yapı içeriden sivri kemerli tromplara, dışarıdan sekizgen kasnağa oturan bir kubbeyle örtülmüştür. Yarım sekizgen planlı mihrabın barok üslûba özgü dalgalı bir yatay silmeyle bunun üzerindeki dilimlerden oluşan kavsarası, XVIII. yüzyılın son çeyreğinde veya XIX. yüzyılın ilk çeyreğinde elden geçirildiğini gösterir. Batı duvarının güney kesiminde sonradan örülen ocağın varlığı da mekân-daki eğitim işleviyle açıklık kazanmaktadır. Duvarlarda ve tromplarda XIX. yüzyılın sonlarına ait olması gereken eklektik tarzda kalem işleri, ayrıca batı duvarındaki sağır kemerin aynasında çiçekli küfi ile yazılmış besmele ve ma'kulî hatla yazılmış âyetler yer almaktadır.

Derviş hücrelerini, türbeyi ve sonradan eklenen ikinci mescid-tevhidhâneyi barındıran ana bina "U" biçiminde bir kitledir. Başlangıçta medrese olarak tasarlandığında on bir adet talebe hücreleriyle bir mescid-dershane den meydana gelen bu kitlenin 8,90 metrelik güney kolunda iki, 30,25 metrelik batı kolunda altı, 23 metrelik kuzey kolunda üç hücreyle sonradan türbeye dönüştürülen mescid-dershane bulunmaktadır. Kare planlı hücreler pandantifli kubbelerle örtülmüş, birer ocakla ve dolap nişiyle donatılmış, güneybatı köşesindeki hücrenin yeri helâlara tahsis edilmiştir. Kuzeybatı köşesindeki yemekhane dikdörtgen planı, merkezinde havalandırma feneri mevcut, aynalı tonozu, batı duvarında yer alan ve arkasındaki mutfağa açılan dönme dolabıyla dikkat çeker. Hücrelerin önünde uzanan ve biri tekne tonozla, diğerleri pandantifli kubbelerle örtülü olan revak birimleri, klasik Osmanlı üslûbunun oranlarına uymayan ve gotik mimariyi çağrıştıran sivri kemerlere oturur.

Türbeye dönüşmüş olan, kareye yakın dikdörtgen (5,60 × 5,20 m.) planlı mescid-dershane avlu yönünde hücrelerden ileri doğru taşar. Mihrap duvarında yanlarda yer alan ve mekânın türbeye çevrilmesi sırasında şekillendiği anlaşılan açıklıklar, mukarnaslı ve palmetli takozlara sahip söve ve dikmeleri ve üzerlerinde âyetlerin yazıldığı, basık kemer biçimli söve baş-

lıklarıyla çerçevelenmiştir. Pandantifli bir kubbeyle örtülü olan türbede Murad Buhârî ile sonraki bazı postnişinlere ait (Seyyid Süleyman Efendi, Abdülkâdir-i Belhî) oymalı ahşap parmaklıklarla kuşatılmış sandukalar bulunur. Eski fotoğraflarda yan duvarların üçgen alınlıklarla yükseldiği, kubbenin kiremit örtülü bir beşik çatıyla gizlendiği görülmekte, empire üslûbunu yansıtan bu tâdilâtın türbenin önüne 1272'de (1855-56) yeni mescid-tevhidhânenin eklenmesi sırasında yapıldığı anlaşılmaktadır. Sonradan eklenen ikinci mescid-tevhidhâne 11,70 × 7,85 m. boyutlarında, moloz taş duvarlı, kırma çatılı, doğu ve batı yönlerinde birer girişi, güney duvarının ekseninde mihrabı olan bir yapıdır. Tekkenin cümle kapısının yer aldığı doğu yönüne açılan, cemaatin kullandığı esas girişteki kemer aynasında dış yüzde bu bölümün inşaa tarihini (1272) ve "Rüşdî" imzasını taşıyan bir hadis levhası, iç yüzde aynı tarihi veren bir âyet levhası vardır ve her ikisi de sülûs hatlıdır. Söz konusu mekânla doğrudan bağlantının kurulduğu türbeye komşu hücrenin şerbethâneye dönüştürüldüğü anlaşılmaktadır. Dikdörtgen planlı (7 × 4,50 m.) ve üstü açık olan Şeyhülislâm Veliyyüddin Efendi Türbesi, demir parmaklıklı dikdörtgen pencerelerle avluya (kuzey) açılan basık kemerli bir girişi barındıran, kesme taş örgülü ve harpuştalı duvarlarla kuşatılmıştır.

Seyh Murad Tekkesi birinci mescid-tevhidhânenin kemer aynasında küfi yazı ile kalem işi süsleme

Ahşap olan harem ve selâmlık bölümleri tekkenin kâgir olan diğer bölümlerinden bağımsızdır. Veliyyüddin Efendi Türbesiyle derviş hücreleri arasındaki dikdörtgen planlı (9 × 7 m.) ve iki katlı selâmlıkta her katta küçük birer sofanın çevresinde dörder oda bulunur. Arsanın batı kesiminde geniş bir bahçe (harem bahçesi) içinde yer alan harem ise 15 × 14 m. boyutlarında üç katlı bir konak yavrusudur. Nişancı Mustafa Paşa caddesi boyunca uzanan, almasıç örgülü zemin kat duvarının eksenindeki girişin açıldığı sofanın batısında (sağında) harem mutfağı ile buna bitişik su haznesi, doğusunda ana binadaki yemekhaneyle bağlantılı asil tekke mutfağı bulunmaktadır. Birinci ve ikinci katlarda "zülvcheyn" sofalarla bunlara açılan, yüklerle donatılmış çok sayıda oda yer alır. Tekkenin pek zengin olmayan kütüphanesi Süleymaniye Kütüphanesi'ne taşınmıştır.

BİBLİYOGRAFYA :

Bandırmalızâde, *Mecmûa-i Tekâyâ*, İstanbul 1307, s. 5; Ayvansarayî, *Hadikatü'l-cevâmi'*, I, 292-294; a.mlf., *Mecmûa-i Tevârih* (haz. Fahri Ç. Derin – Vahid Çabuk), İstanbul 1978, s. 224; *Âsî-tâne Tekkeleri*, s. 6; *İstanbul Tekkeleri Listesi*, İstanbul Belediyesi Atatürk Kitaplığı, Osman Ergin, nr. 1825, sıra nr. 82; TSMA, nr. E. 1772, 3333, sıra nr. 98; Süleymaniye Ktp., Zühdü Bey, nr. 489, vr. 6^a; Melekpaşazâde Kadri Bey, *Hankahnâme*, Süleymaniye Ktp., Nuri Arlasez, nr. 36, vr. 4^a, sıra nr. 73; *Bâb-ı Âli Nezâret-i Umûr-ı Dâhiliyye Sicil Nüfus İdâre-i Umûmiyyesi Dersââdet ve Bilâd-ı Selâse Nüfus-ı Millisine Mahsus İstatistik Cetvelidir*, İstanbul 1301, s. 52; *Mecmûa-i Cevâmi'*, II, 6-7; 1329 Senesi İstanbul Beldesi İhsâyât *Mecmuası*, İstanbul 1330, s. 19; *Sicill-i Osmani*, IV, 357-358; Hüseyin Vassâf, *Sefîne-i Evliyâ* (haz. Ali Yılmaz – Mehmet Akkuş), İstanbul 1999, II, 113-115, 414-429; Sadettin Nüzhet Ergun, *Türk Şairleri*, İstanbul 1936, I, 229-233; İbrahim Hilmi Tanışık, *İstanbul Çeşmeleri*, İstanbul 1943, I, 140; İbnülemin, *Son Hattatlar*, s. 487-489, 517-521, 522-523, 582-583; a.mlf., *Son Asır Türk Şairleri*, I, 26-27, 182-184; Günay Kut – Turgut Kut, "İstanbul Tekkelerine Ait Bir Kaynak: Dergehname", *Türkische Miscellen: Robert Anhegger Armağanı*, İstanbul 1987, s. 235; Tahsin Öz, *İstanbul Camileri*, Ankara 1987, I, 142; Erünsal, *Türk Kütüphaneleri Tarihi II*, s. 126; Affan Ege-men, *İstanbul'un Çeşme ve Sebilleri*, İstanbul 1993, s. 568; Mehmed Şükrü, *İstanbul Hankahları Meşâyihî* (nşr. Turgut Kut), Harvard 1995, s. 55-56; Mehmet Nermi Haskan, *Eyüp Sultan Tarihi*, İstanbul 1996, s. 80-83, 230-233; K. Kreiser, "Izzi Süleyman Efendi und seine Stiftung für den Konvent des Seyh Murâd: Anmerkungen zum Istanbul Grundstückmarkt im 18. Jahrhundert auf Grund Zweier privater Defters", *Comité international d'Études Pré-ottomanes et Ottomanes: VIth Symposium, Cambridge 1st-4th July 1984* (ed. J. - L. Bacqué-Grammont – E. van Donzel), İstanbul 1987, s. 215-221; Ayten Erdem, "Eyüp, Şeyh Murad Efendi Tekkesi Avlu Kapısı, Çeşme ve Şadırvan Restitüsyonu", *Tarihi, Kültürü ve Sanatıyla Eyüpsultan Sempozyumu II: Tebliğ-*

ler, İstanbul 1998, s. 216-225; Ramazan Muslu, *Osmanlı Toplumunda Tasavvuf (18. Yüzyıl)*, İstanbul 2003, s. 234-236, 273-275; Hür Mahmut Yücer, *Osmanlı Toplumunda Tasavvuf (19. Yüzyıl)*, İstanbul 2003, s. 251-256; Atilla Çetin, "İstanbul'daki Tekke, Zâviye ve Hânkahlar Hakkında 1199 (1784) Tarihli Önemli Bir Vesika", *VD, XIII* (1981), s. 588; Muharrem Hilmi Şenalp, "Eyüpsultan'da Şeyh Murad Külliyesi", *Lâle, I/1*, İstanbul 1982, s. 22-26; Hatice Aynur, "Saliha Sultan'ın Düşün Töreni ve Şenlikleri", *TT, XI/61* (1989), s. 38; Th. Zarcone, "Histoire et croyances des derviches turkestanais et indiens à Istanbul", *Anatolia Moderna: Yeni Anadolu, II*, Paris 1991, s. 144-145; M. B. Tanman, "Murad Buhârî Tekkesi", *DBİst.A, V*, 514-516; Ekrem Işın, "Melâmilik", a.e., V, 385-386; a.mf., "Nakşibendilik", a.e., VI, 34-35.

M. BAHA TANMAN

ŞEYH MÜFİD

(bk. MÜFİD, Şeyh).

ŞEYH MÜŞTÂK

(ö. 1247/1831-32)

Kâdiriyye tarikatının
Müştâkıyye kolunun kurucusu, şair.

1172 (1758-59) yılında Bitlis'te doğdu. Adı Mehmed Mustafa, mahlası Müştâk'tır. Şeyh Müştâk veya Müştâk Baba diye tanınır. *Âsârü'l-Müştâk* adlı eserinden bu mahlasın kendisine Hoca Neş'et Efendi tarafından verildiği anlaşılmaktadır. 1051'de (1641) Hakkârî'den Bitlis'e göç eden bir aileye mensuptur. Soyu Kâdiriyye tarikatının piri Abdülkâdir-i Geylânî'ye ulaşır. On yaşında iken babası Molla İbrâhim ölünce, Kâdirî şeyhi olan dedesi Molla Süleyman'ın yanında başladığı tahsilini amcası Şems-i Bitlisi gözetiminde sürdürdü. On beş yaşında amcası onu tahsil için yakın dostu Şeyh Hacı Hasan Şirvânî'nin yanına gönderdi. Hüseyin Vassâf, Hacı Hasan Şirvânî'nin Şirvanlı değil Hakkârî civarındaki Şirveli olduğunu kaydeder. Bu durumda onun Bitlis'ten Hakkârî'ye gittiği söylenebilir. Müştâk'ın burada ne kadar kaldığı bilinmemektedir. Ancak hilâfet aldıktan sonra Bağdat'a gidip Abdülkâdir-i Geylânî'nin kabrini ziyaret ettiği kaydedilmekte, bir şiirinden bu olayın 1198 (1784) yılında gerçekleştiği öğrenilmektedir. Bağdat'ta Nakîbüleşraf Şeyh Hasan'la görüşüp sohbetlerine katılan ve kendisinden feyiz alan Müştâk refakatine verilen kırk dervişle birlikte Bağdat'tan ayrıldı. Hindistan'a doğru seyahate çıkıp Hz. Âdem'in kabrinin bulunduğu Serendîb (Seylan) adasına kadar vardı. Dönüşte hac farızasını ifa

ederek Bitlis'e geldi. Bu dönemde evlendi; iki kızı ve kendisinden sonra tarikatı sürdüren Edhem adlı bir oğlu oldu.

Erzurum, Trabzon, Ankara yoluyla muhtemelen 1203'te (1789) İstanbul'a gidip uzun yıllar burada kalan Şeyh Müştâk şehrin kültür çevreleriyle yakın dostluklar kurdu. Âkif Paşa ve Hoca Neş'et Efendi gibi şahsiyetlerle tanıştı. Hoca Neş'et'ten *Meşnevî* okudu. II. Mahmud'un teveccühlerini kazanıp has nedimleri arasında yer aldı. Konya'ya geçerek Çelebi Efendi'den sikke giydi. Bir süre Eyüp'te Selâmi Efendi Tekkesi şeyhliğine vekâlet etti. Daha sonra Erzurum'a yerleşip buradaki konağında ve memleketi Bitlis'te açtığı dergâhta irşad faaliyetini sürdürdü. 1810 ve 1814 yıllarında tekrar İstanbul'a gittiği kaydedilmektedir. Fransızlar'ın Mısır'a saldırmaları üzerine Sadrazam Yûsuf Ziyâeddin Paşa'nın ordusuna katılarak Mısır'a gitti. Bu sırada Şam ve Kudüs'ü ziyaret etti. 1247 (1831-32) yılında İstanbul dönüşü Bitlis'e giderken Muş'ta uğradığı bir saldırı sonucu ölen Şeyh Müştâk burada defnedildi. "Zevk-i tâm" ibaresini vefatına tarih düşüren Hüseyin Vassâf onun Erzurum, Bitlis ve Muş çevresinde 200.000'e yakın dervîşi olduğunu, şöhretini kıskanan Ye-zîdiler tarafından öldürüldüğünü söyler. Bu konuda başka rivayetler de vardır. Hüseyin Vassâf *Risâle-i Müştâkıyye* adıyla menâkıbnâme türü bir eser kaleme almıştır.

Şeyh Müştâk'ın şeyhi Hacı Hasan Şirvânî, XIX. yüzyılın büyük sûfi şairi ve Kâdiriyye'nin Şemsiyye kolunun piri Osman Şems Efendi'nin müşşidi Abdürrahim Ünyevî'nin de şeyhidir. Şeyh Müştâk doğu illerinde çok sayıda mürid yetiştirmiş, oğlu Edhem Baba'nın yanı sıra İstanbul Etyemez-

de Gümüş Baba Dergâhi şeyhi Seyyid Sadullah Efendi, Hasekî'de Paşmak-ı Şerif Dergâhi şeyhi Musullu Baba Efendi, Mehmed Cemal ve Ahmed Cemal Paşa ile Erzurum'da İbrâhim Efendi'ye hilâfet vermiştir. Tarikatı İstanbul'da oğlu Edhem Baba ve halifeleri Saçlı İbrâhim Efendi, Hoca Rahim Efendi, Bitlisli İbrâhim Efendi, Keşfi Osman Efendi Dergâhi şeyhi Mehmed Müştâk Efendi, Cebbarzâde Süleyman Neyyir Bey tarafından sürdürülmüştür. Aşk ve cezbe sahibi bir sûfi olarak tanınan Edhem Baba 3 Ocak 1887 tarihinde vefat etmiş, Karagümrük'teki Kabakulak Kâdirî Dergâhi'na defnedilmiştir.

XIX. yüzyılın mürettep divan sahibi birkaç sûfi şairinden biri olan Şeyh Müştâk, taşrada yetişmesine rağmen dili İstanbul'da yetişen dönemin şair ve edipleriyle aynı düzeydedir. *Âsârü'l-Müştâk* adlı kitabından ve divanındaki bazı şiirlerden müşiki alanında da ileri derecede bilgi sahibi olduğu, bu alandaki bilgilerini müşşidi Hasan Şirvânî'den aldığı öğrenilmektedir. "Me'vâ-yı nâzenine kim elf olursa efser / Lâbüd olur o me'vâ İslâmbol ile hemser" beytiyle başlayan beş beyitlik istihracnâme türündeki bir gazelinde birtakım remizler ve ebcedle 1341 (1923) yılında Ankara'nın başşehir olacağını keşfen bildirdiğine inanılır. Şiirdeki bu remizlerin Konya mebusu ve müfessir Mehmed Vehbi Efendi tarafından çözüldüğü kaydedilmektedir. Şeyh Müştâk'ın Kâdirî tarikatına mensup sûfilerin yanı sıra Hacı Bayrâm-ı Veli'ye özel bir muhabbet beslediği görülmektedir.

Şeyh Müştâk ile Âkif Paşa arasında yakın ilişki olduğu, Şeyh Müştâk'ın, "Olsa Âkif gibi şi'r ile şehir ey Müştâk / Şuarâ pâdişeh-i muhteşem olmaz da n'olur" beytin-

Şeyh Müştâk divanının ilk ve son sayfaları (Millet Ktp., Ali Emîrî, Manzum, nr. 403)

